

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

22 Σεπτεμβρίου 2025

Παρουσίαση του δίτομου έργου του δρος Κυπριανού Δ. Λούη *Η εξέλιξη της καταστιχογραφίας στον «ευρύτερο ελληνικό χώρο» (16^{ος}-19^{ος} αι.): Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1939). Συμβολή στην τεκμηρίωση της νεότερης κυπριακής οικονομικής ιστορίας, τ. Ι και Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1839), Συμβολή στην τεκμηρίωση της νεότερης κυπριακής οικονομικής ιστορίας, τ. ΙΙ, Πηγές και Μελέτες της Κυπριακής Ιστορίας, XCIV, Λευκωσία: Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, 2024*

Το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, διοργανώνει εκδήλωση κατά την οποία θα γίνει η παρουσίαση του δίτομου έργου του δρος Κυπριανού Δ. Λούη με τίτλο *Η εξέλιξη της καταστιχογραφίας στον «ευρύτερο ελληνικό χώρο» (16^{ος}-19^{ος} αι.): Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1939). Συμβολή στην τεκμηρίωση της νεότερης κυπριακής οικονομικής ιστορίας, τ. Ι και Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1839), Συμβολή στην τεκμηρίωση της νεότερης κυπριακής οικονομικής ιστορίας, τ. ΙΙ*, επιμέλειας Απόστολου Γ. Κουρουπάκη.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί τη **Δευτέρα, 13 Οκτωβρίου 2025**, ώρα **18:30**, στην **Αίθουσα Τελετών του Παγκυπρίου Γυμνασίου**. Την έκδοση θα παρουσιάσουν οι Θεοχάρης Σταυρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Οθωμανικής Ιστορίας στο Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου και Απόστολος Γ. Κουρουπάκης, Διδάκτορας Ιστορίας – Δημοσιογράφος. Η Πρόσκληση και το Πρόγραμμα της εκδήλωσης επισυνάπτονται.

Στο δίτομο έργο του Κυπριανού Δ. Λούη παρουσιάζεται η εξέλιξη της καταστιχογραφίας από τον 16^ο μέχρι τον 19^ο αιώνα στον ευρύτερο ελληνικό χώρο επί Οθωμανοκρατίας. Εξετάζονται ποικίλες κατηγορίες καταστίχων (απογραφής περιουσιών, φορολογικά κατάστιχα, κατάστιχα διοικητικών εξόδων, εμπορικά κατάστιχα, κατάστιχα ιεροδικείων, κατάστιχα εσόδων και εξόδων μονών και ενοριακών ναών, καθώς και κατάστιχα επώνυμων εμπόρων, τοκογλύφων, τραπεζιτών και άλλων). Ιδιαίτερα, προϊόντος του 18^{ου} αιώνα, η οργάνωση ιδιωτικών εμπορικών αρχείων εμφανίζεται, συγχρόνως, ως ανάγκη και ως εκσυγχρονισμένη εμπορική συμπεριφορά.

Στην εξεταζόμενη περίοδο το κατάστιχο καθίσταται το κατ' εξοχήν αποδεικτικό στοιχείο έντιμων εμπορικών συναλλαγών, κάτι που σημαίνει ότι είχε γενική αποδοχή και υπάκουε σε εμπορικούς κανόνες καθιερωμένους από την εμπορική πρακτική. Η τήρηση της τάξης του κατάστιχου και οι καταγραφικές πληροφορίες εξυπηρέτησαν λειτουργικές σχέσεις των συναλλασσόμενων και προσδιόρισαν τις σχέσεις τους, ιδιαίτερα στις συναλλαγές τους με το κράτος, τους μεγαλέμπορους, καθώς και στην απόδοση της φορολογίας. Το κατάστιχο ως καταγραφικό σύνολο, οι τεχνικοί όροι τήρησης των λογαριασμών, η τυπολογία αλλά και οι θεματικές κατηγορίες είναι ορισμένες όψεις που αναλύθηκαν στη μελέτη, χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα το κατάστιχο του εμπόρου και διοικητικού παράγοντα της Κύπρου Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη. Επιπλέον, επεξηγήθηκε η μεθοδολογία, η ταξινόμηση και η επεξεργασία του κατάστιχου με την κατηγοριοποίηση των εγγραφών και τη δημιουργία πρόσθετων εγγραφών στο διπλογραφικό σύστημα με κύριο στόχο τον προσδιορισμό της οικονομικής θέσης του Μαρκαντωνίδη και παράλληλα την εξαγωγή αποτελεσμάτων.

Τα γλωσσάρια του κατάστιχου (λατινογενή, οθωμανικά και ελληνικά) αποτυπώνουν την πολυγλωσσία μέσα από την οποία διεξαγόταν το εμπόριο και η εκτέλεση διοικητικών πράξεων. Κυρίαρχη γλώσσα η ελληνική, με σποραδικές αναφορές σε οθωμανικούς και ευρωπαϊκούς όρους. Τα μέσα διεξαγωγής των πράξεων των συναλλασσόμενων και η αποτύπωση των ονομάτων, των τόπων και των πραγμάτων εμπλουτίζουν το ανθρωπωνυμικό και γεωγραφικό ανάγλυφο της περιόδου του πρώτου μισού του 19^{ου} αιώνα.

Η έκδοση σε ξεχωριστό τόμο της πηγής του κατάστιχου αρ. IV, από το Αρχείο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, παρέχει αδιάσπαστη συνέχεια της πορείας των λογιστικών μερίδων (δούναι και λαβείν), δίνει τη δυνατότητα στην επιστημονική κοινότητα για πολλαπλή αξιοποίησή του από διαφορετικές οπτικές γωνίες και από διαφορετικές επιστημονικές ομάδες μελέτης (γλωσσολόγους, οικονομικούς ιστορικούς, παλαιογράφους και λογιστές).

Για περισσότερες πληροφορίες και κρατήσεις, μπορείτε να απευθύνεστε στο ηλ. ταχυδρομείο cyprus.research.centre@moec.gov.cy ή στα τηλ. 22456306 & 22456326, μέχρι τις 10 Οκτωβρίου 2025.